

Biroul permanent al Senatului

Bp. 566..... / 6. 11. 2025

CONSILIUL LEGISLATIV

Biroul permanent al Senatului

L. 573..... / 8. 12. 2025

AVIZ

referitor la propunerea legislativă pentru modificarea și completarea Legii nr. 286/2009 privind Codul Penal și a Legii audiovizualului nr. 504/2002

Analizând propunerea legislativă pentru modificarea și completarea Legii nr. 286/2009 privind Codul Penal și a Legii audiovizualului nr. 504/2002, transmisă de Secretarul General al Camerei Deputaților cu adresa nr. Plx.353/13.10.2025 și înregistrată la Consiliul Legislativ cu nr. D853/14.10.2025,

CONSILIUL LEGISLATIV

În temeiul art. 2 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 73/1993, republicată, și al art. 29 alin. (3) din Regulamentul de organizare și funcționare a Consiliului Legislativ,

Avizează favorabil propunerea legislativă, cu următoarele observații și propuneri:

1. Propunerea legislativă are ca obiect de reglementare completarea Legii nr. 286/2009 privind Codul Penal, cu modificările și completările ulterioare, în sensul incriminării și combaterii fenomenului căsătoriilor și conviețuirilor forțate, cu precădere în cazul minorilor.

De asemenea, se are în vedere completarea art. 28 din Legea audiovizualului nr. 504/2002, cu modificările și completările ulterioare, în sensul obligării posturilor de radio și televiziune să difuzeze, alternativ, anumite mesaje de avertizare, pentru a face cunoscute noile dispoziții referitoare la incriminarea căsătoriilor și conviețuirilor forțate.

2. Prin conținutul său normativ, propunerea legislativă face parte din categoria legilor organice, fiind incidente prevederile art. 73 alin. (3) lit. h) din Constituția României, republicată, iar în aplicarea dispozițiilor art. 75 alin. (1) din Legea fundamentală, prima Cameră sesizată este Senatul.

3. Precizăm că, prin avizul pe care îl emite, Consiliul Legislativ nu se pronunță asupra oportunității soluțiilor legislative preconizate.

4. La **partea introductivă a art. I**, deoarece intervențiile propuse sunt doar de natura completărilor, sintagma „se modifică și” se va elimina.

5. La **art. I pct. 1**, în cuprinsul normei propuse pentru **art. 182 lit. h)**, pentru un spor de rigoare în exprimare, propunem înlocuirea sintagmei „prin orice mijloace care eludează procedura adopției legale” cu expresia „prin orice mijloace, cu nerespectarea procedurii adopției legale”.

6. La **art. I pct. 2**, referitor la norma propusă pentru **art. 209¹**, semnalăm următoarele:

6.1. La **denumirea marginală**, pentru un spor de rigoare normativă, propunem reformularea textului, astfel: „Căsătoria sau conviețuirea forțată”.

6.2. La **partea introductivă a alin. (3)**, pentru rigoarea exprimării, sintagma „alin. (1) - (2)” trebuie redată sub forma „alin. (1) și (2)”.

Pe de altă parte, la **lit. f)**, semnalăm că expresia „ori pentru alte împrejurări de același fel” conferă incriminării un caracter lipsit de claritate, previzibilitate și accesibilitate, reglementarea fiind astfel contrară principiului legalității incriminării. Se impune, de aceea, înlocuirea acestei sintagme cu indicarea expresă a respectivelor împrejurări.

În plus, referitor la **lit. h)**, având în vedere condițiile prevăzute la alin. (1) și (2), apreciem că fapta ar trebui să fie o infracțiune de sine stătătoare, urmând să se pedepsească oficierea unei astfel de căsătorii, atunci când făptuitorul știa că reprezintă o căsătorie forțată.

6.3. La **alin. (7)**, pentru rigoarea exprimării, sintagma „sau amenda” trebuie înlocuită cu expresia „sau cu amenda”.

6.4. La **alin. (15)** semnalăm că nu se justifică enumerarea infracțiunilor, dacă, de fapt, se are în vedere situația săvârșirii „oricărei alte infracțiuni”, așa cum se precizează în text.

Pe de altă parte, întrucât **art. 182** nu incriminează o infracțiune, regulile de la concursul de infracțiuni nu pot fi aplicate în această situație.

Se impune, de aceea, reanalizarea textului sub aceste aspecte.

7. Cu referire la soluțiile propuse la **art. II**, prin care se preconizează completarea **art. 28** din Legea audiovizualului nr. 504/2002, cu modificările și completările ulterioare, în sensul obligării posturilor de radio și televiziune să difuzeze, alternativ, anumite mesaje de avertizare, pentru a face cunoscute noile dispoziții referitoare la incriminarea căsătoriilor și conviețuirilor forțate, măsură care ar urma, potrivit prevederilor **art. IV**, să se aplice doar până la data de 30 iunie 2026, apreciem că soluția introducerii unor dispoziții cu aplicare temporară într-un act normativ ar trebui regândită.

Astfel, considerăm că măsurile care au aplicabilitate limitată în timp ar trebui să fie reglementate de sine stătător, nu să fie introduse în cadrul unui act normativ ale cărui dispoziții nu sunt limitate în timp din punct de vedere al aplicării. Prin această soluție s-ar evita și dificultățile care ar apărea în cazul republicării Legii nr. 504/2002, după data la care ar urma să înceteze aplicarea respectivelor dispoziții, când, s-ar ajunge la situația în care, deși nu mai produc efecte juridice, acestea se vor regăsi în textul republicat, nefiind abrogate în mod expres.

Ca urmare, recomandăm **comasarea prevederilor art. II și IV** într-un singur articol, care să prevadă, ca **normă distinctă a proiectului**, obligarea posturilor de radio și televiziune, ca la sfârșitul calupurilor publicitare, difuzate în intervalul orar 18.00 - 22.00, cu excepția programelor dedicate copiilor, să difuzeze, alternativ, până la o anumită dată, care ar trebui să aibă în vedere momentul intrării în vigoare a completărilor aduse asupra Codului penal, anumite mesaje de avertizare, pentru a face cunoscute noile dispoziții referitoare la incriminarea căsătoriilor și conviețuirilor forțate.

Având în vedere că, potrivit proiectului, intervențiile aduse asupra Codului penal ar urma să intre în vigoare la 1 martie, iar difuzarea mesajelor ar urma să fie realizată până la 30 iunie 2026, deci aproximativ pentru o perioadă de 4 luni de zile, apreciem că norma din cuprinsul **art. II** ar putea debuta astfel:

„**Art. II.** - Timp de patru luni de zile de la data intrării în vigoare a prezentei legi, posturile de radio și televiziune, la sfârșitul ...”.

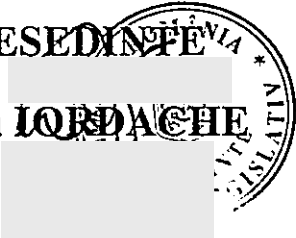
Pe cale de consecință, întrucât intervențiile legislative ar urma să vizeze doar Codul penal, titlul ar urma să fie reformulat, astfel:

„Lege

pentru completarea Legii nr. 286/2009 privind Codul Penal”.

8. La **art. III**, norma referitoare la intrarea în vigoare a prevederilor art. I la 1 martie 2026, trebuie să se aibă în vedere și durata procedurii legislative, în special momentul adoptării legii, astfel încât data intrării în vigoare să fie stabilită în mod corespunzător.

PREȘEDINTE
Florin IORDACHE

București
Nr. 841/31.10.2025